

Wat is programmatisch toetsen? Een gezamenlijke taal is belangrijk voor succesvolle implementatie. Daarbij is programmatisch toetsen een concept en geen recept, maar toch zijn er regelmatig misverstanden over begrippen als datapunten en de low-stakes. Ter verduidelijking van het concept én om erover het gesprek met elkaar te voeren, hebben we een poster gemaakt. In dit artikel een toelichting en de poster (download).

Programmatisch toetsen

Programmatisch toetsen is een holistische benadering waarbij wordt gekeken naar de gehele ontwikkeling van de student. Het doel is én het optimaliseren van de betrouwbaarheid van beslissingen én het stimuleren van het leerproces van de student. Het is een *concept* dat wordt gevormd door diverse *ontwerpkeuzes*. We hebben op ons platform diverse artikelen staan over dit onderwerp.

In een eerder artikel zijn we uitgebreid in gegaan het [waarom, wat en hoe van programmatisch toetsen](#).

Daarnaast heeft een hoofddocent zijn een [tweeluik geschreven over hun praktijkervaring met programmatisch toetsen bij Vaktherapie](#).

Ook is er [het boek van Programmatisch Toetsen](#) van Liesbeth Baartman, Tamara van Schilt-Mol en Cees van der Vleuten, met daarin een nadere theoretische achtergrond en praktijkverhalen- en voorbeelden.

Veelvoorkomende misvattingen

Al hoewel programmatisch toetsen een concept is, zijn er verschillende misvattingen. Zo kiezen opleidingen soms voor een overladenheid aan datapunten waardoor feedback niet verwerkt kan worden en er te veel werkdruk ontstaat, zijn low-stake gesprekken (verkapte) summatieve momenten of werken studenten toe naar één product als high-stake, wat het eigenlijk een gewone summatieve toets maakt. Niet erg, maar dan kun je niet spreken van programmatisch toetsen.

Dergelijke ontwerp-keuzes zorgen zodoende voor [een curriculum van overladen is](#) en of geen recht doet aan de holistische intentie van programmatisch toetsen.

Dilemma's

Daarbij zijn er ook enkele dilemma's die belangrijk zijn om als team goed te overdenken. Voorbeelden hiervan zijn de mate waarin studenten keuzes krijgen bij de datapunten, in hoeverre leeruitkomsten voldoende moeten zijn aangetoond bij de high-stake, hoe dat laatste momenten er precies uitziet en hoe er wordt omgegaan met herkansingen.

Om herkansingen te ondervangen is het bijvoorbeeld aan te raden om [leeruitkomsten 'als trap' te formuleren](#), zodat dezelfde inhoud steeds op een hoger niveau terugkomt. Zo kun je als student op een later punt in het curriculum de eerder inhoud alsnog verzilveren, zonder dat je dingen opnieuw

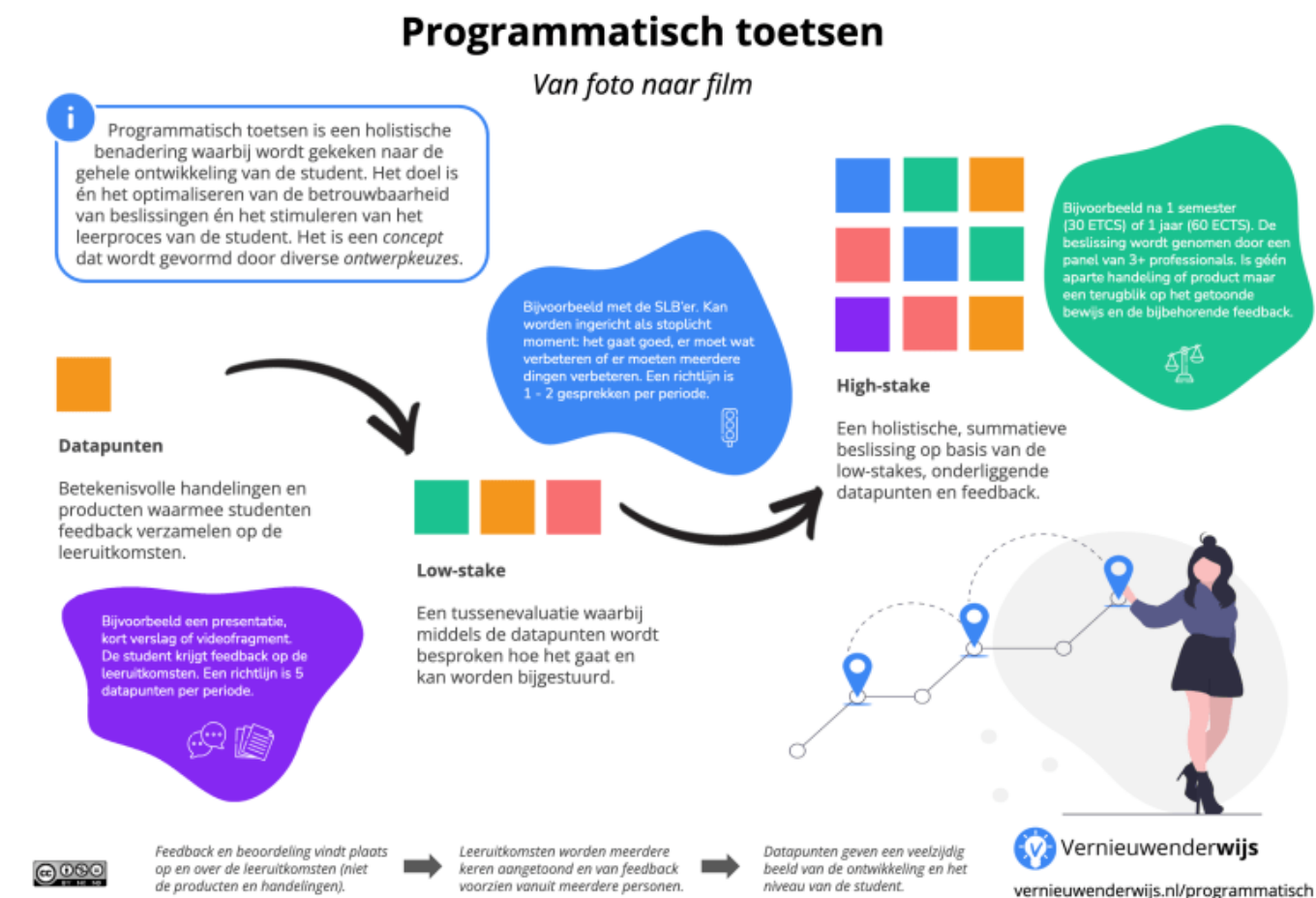
hoeft te doen en zo het curriculum meer ontwikkelingsgericht is.

In een eerder artikel hebben we [acht veelvoorkomende dilemma's op kaartjes gezet die je kunt uitprinten](#) om met je team te bespreken. De kaartjes zijn vormgegeven in de stijl van de [CurriculumKit HO](#), zodat je ze daarmee eventueel kunt intergeren bij het vormgeven van het curriculum.

Poster programmatisch toetsen

Om te helpen een beeld te vormen over programmatisch toetsen hebben we een poster ontworpen. Download deze hieronder om 'm op te hangen of als praatplaat te gebruiken.

Meer downloads, zoals een checklist leeruitkomsten of zelfevaluatie feedback? Check dan onze [Downloads pagina](#) met daarop 10+ downloads en artikelen.

[Download \(A3\)](#)

Aan de slag?

Aan de slag met programmatisch toetsen? We hebben verschillende opleidingen bij programmatisch toetsen begeleid middels innovatietrajecten. Meer over onze diensten [kun je vinden bij ons aanbod](#).

Ook is er in 2022 - 2023 weer onze [leergang curriculumontwerp](#), waarin je ook uitgebreide ingaan op het ontwerpen van een curriculum met programmatisch toetsen.